

Referat

Dato: 31.10.2025
Tid: 09.30 – 11.00
Referent: Susanne Schiager

Saksbehandler:
Vår dato:
Referanse

Fv.287 Nedre Eggedal – Kopseng - Avklaringsmøte ift. elfenbenslav og tiltak langs Fv. 287 - forberedelser til søknad om dispensasjon

Møtenr:	
Til stede på Teams:	BFK: Susanne Schiager, Christine Blixt Borge, Hans Støvern ViaNova: Jon Erling Einarsen Statsforvalteren: Øystein Røsok og Even Tønnensen Biorehab Klepsland: Jon T. Klepsland
Kopi til:	-

Aktør	
BFK	Hensikten med møtet er å diskutere handlingsrom, mulige tiltak og veien videre mot en dispensasjonssøknad ift. forskrift om prioriterte arter (elfenbenslav) i forbindelse med reguleringsplanarbeid på fv. 287 i Sigdal kommune på strekningen Nedre Eggedal - Kopseng. <i>BFK holder en presentasjon av planlagt tiltak. Presentasjonen er vedlagt</i>
SFOV	Etterspør registreringer på Artskart.
Biorehab Klepsland	Dette kan legges ut. Påpeker at tidligere registreringer er unøyaktige, slik at det ser ut som at det er gjort flere registreringer enn det som er tilfellet. Biorehab Klepsland bruker appen «Arter» fra Arstatabanken, så registreringene ligger der. Appen brukes i forbindelse med prosjekter, før det publiseres på Artskart
BFK	Påpeker at det er hensiktsmessig at registreringene gjenspeiler dagens situasjon. Fylkeskommunen drifter vegnettet etter informasjon som ligger i vegkart.no.som er en kartbase for alle vegeiere. Her finnes kilder til miljøregistreringer som kan påvirke vegdrift. Stort sett blir våre registreringer også oppdatert på artskart.
ViaNova	Registreringer legges alltid inn i løpet av prosjektet.
SFOV	Vil se hvordan tiltaket påvirker funksjonsområdet til elfenbenslav
BFK	<i>Viser på Google maps området hvor det er registrert elfenbenslav</i>

	Hensikten med prosjektet er å få til god drenering og noe breddeutvidelse. Tiltaket er ikke planlagt i detalj, og vi ønsker å avklare vårt handlingsrom.
Biorehab Klepsland	Opplyser at elfenbenslav vokser på bergvegg og rogn [viser på kart]
SFOV	Elfenbensslaven vokser på nordsiden av bergvegg. Krever dispensasjon fra forskriften. Utbygging og vegbygging innenfor sonen er forbudt. Det kan etter søknad gjøres unntak fra verneforskriften. Må vite nøyaktig hva som er planlagt. Må se hvilke effekter dette har for laven, for eksempel om det er behov for å fjerne trær eller flytte på stein.
Biorehab Klepsland	Mener det er stor sannsynlighet for at det meste av populasjonen har gått tapt som følge av veien. Må sees som en restpopulasjon etter at veien ble anlagt. Alle ytterligere tiltak som berører forekomsten, vil være negativt. Alt som øker solinnstråling og eksponering for vind og trafikk vil være negativt. Foreslår å sette opp levegg for å skjerme populasjonen. Utnytte den utvidede vegskulderen til tiltaket.
SFOV	Spør om mer lys vil være negativt?
Biorehab Klepsland	Ingen forskning å det, men dette er en art med strenge habitatkrav. Miljøet er greit sånn som det er nå, alle endringer vil tenkes å være negative. Veldig mange lavarter er sensitive mot ytre påvirkninger. En mur/levegg vil skjerme mot vinduturbulens, redusere mengde støv og salt og snøsprut ved brøyting. Men må ikke være for høy pga. skyggelegging, for arten må drive fotosyntese. 1 meter høyde er ikke til hinder og vil ikke gjøre mikrohabitatet noe mørkere.
SFOV	Spør om individene så friske ut?
Biorehab Klepsland	Bekrefter dette, men påpeker at individene ikke vokste helt oppe i veien.
SFOV	En eventuell levegg må settes opp riktig. Påpeker også at det er mye fugleliv i samme område.
BFK	Vi ønsker å hente inn artssensitive data for rovfuglhekking. Har en prosess på å gjennomføre miljørisikoanalyse og YM-plan. Har god oversikt over naturverdiene på nåværende tidspunkt, men har ikke detaljene på tiltakene. Ønsker detaljert informasjon om hva som forventes i en eventuell søknadsprosess.
ViaNova	Understreker at vi er ikke på tiltak enda. Alle føringer er med på å gi innspill på hvilke tiltak vi faktisk legger opp til.
SFOV	Det kan være hensiktsmessig med levegg, men den må settes opp riktig og det må gjøres faglige vurderinger av hvordan den kan påvirke laven.
BFK	Den viktigste biotopen ligger i nærheten av veien. Vi forstår det som at spredningspotensialet ikke er til stede/at utbredelsen nå er maksimal. Det øker bergveggens verdi.
SFOV	Trenger nokså detaljerte opplysninger om tiltaket. Kan komme med innsigelse om naturverdiene ikke ivaretas.
BFK	Påpeker at det er fordel med parallell prosess, vi detaljerer tiltaket grundig.

Biorehab Klepsland	<i>Viser på Google maps området hvor det er registrert dalvrenge, ca. 5 meter fra vegkant</i> Arten er funnet på en liten steinblokk, mindre enn 1 meter, ligger i et søkk med lågurtvegetasjon, ganske tett innpå veien. Rådet blir det samme som for elfenbenslav.
BFK	Kan konkludere med at lavartene har ganske like habitatskrav, og at detaljnivået for tiltak må være på samme nivå.
SFOV	Påpeker at dalvrenge er mer kritisk truet enn elfenbenslav, men at Norge har et internasjonalt ansvar for elfenbenslav
BFK	Vi har eksakte lokasjoner, og kan lage et ganske detaljert grunnlag for handlingsrommet. En forventning om at vi hensyntar dalvrenge og elfenbenslav i størst mulig grad.
SFOV	Sterkere grunnlag for å kreve detaljering av tiltak rundt lokasjon for elfenbenslav, grunnet forskriften. Viser til naturmangfoldsrapport og påpeker at elfenbenslav ikke ser ut til å være presist kartfestet i denne.
Biorehab Klepsland	Det nærmeste individet av elfenbenslav finnes 5 meter fra der vegetasjonssonen begynner fra veien. Det er bare elfenbenslav som er funnet flere steder. Mht. dalvrenge er steinen i søkket det eneste stedet der den ser ut til å ha en levedyktig bestand. <i>Se presisering/etterskrift på slutten av dokumentet.</i>
BFK	Forstår at det er ønske om oppdatert kartgrunnlag og punktfasting. Utenfor vårt prosjekt, men hensiktsmessig å vurdere hvor troverdig tidligere observasjoner er.
Alle	<i>Enighet om at funn legges inn i artskart</i>
Biorehab Klepsland	En del unøyaktige observasjoner. Ulaåsen er skjermet for gps-signaler, man må lese terrenget på kart i tillegg.
SFOV	fig 7.1 i naturmangfoldrapporten viser to arter. Var det andre arter som er nøyaktig kartfestet?
Biorehab Klepsland	Ja, andre arter inngår, men ikke utført noen full kartlegging. Har vært særlig fokus på elfenbenslav
SFOV	Viktig å presisere, særlig når dataene ikke er tilgjengelige i artskart. Ønsker at artskart blir oppdatert også med øvrige registreringer.
BFK	Spør om det er problem med gamle data som ligger inne i artskart.
SFOV	Registreringer blir ikke utdatert/ugyldige. Kan være i mange tiår på samme lokalitet, og viser at dette kan være et viktig område
BFK	Registreringer i artskart gir en klar indikasjon på at man må kartlegge nøyere. Har et høyt kunnskapsgrunnlag i prosjektet nå

SFOV	Absolutt behov for høyt presisjonsnivå. For andre arter litt lenger inn i skogen er kanskje påvirkningen mindre. Dalvrenge må også ha nøyaktig lokalisering, og ha mulighet til å vurdere påvirkning. Jo mer truet og jo nærmere veien, jo viktigere er det å vurdere påvirkning.
Biorehab Klepsland	Dalvrenge er registrert flere steder i artskart. Mistenker at dette er unøyaktige registreringer, og at dette i virkeligheten er ett enkelt voksested. Mistenker at det samme er tilfelle med elfenbenslav. Mht. elfenbenslav vokser det flere individer på samme bergvegg. Bergveggen er ca.10 lang og 4 meter høy.
BFK	Vurdere ulike alternativer i valg av løsninger.
SFOV	Spør om levegg kan være aktuelt selv ved et 0-alternativ?
BFK	Vi tar med problemstillingen i videre prosjektering
ViaNova	Det kommer ganske mye vann i området. En levegg kan være til hinder for vann og skape et flomproblem. Vil utløse behov for grøfting i bakkant, som igjen vil gi andre utfordringer. På spørsmål fra Biorehab Klepsland om man kan anlegge en levegg som klosser, svarer ViaNova at vannet kommer ovenfra, og en levegg skal tåle vind- og snølast. En levegg krever fundament, og det må sprenges og graves. Det må være en totalvurdering av hva som er best og mest skånsomt for arten.
BFK	Viktig å være klar over at oppsetting av eventuell levegg vil ha en anleggspåvirkning. Kan være fordel i permanent fase, men må gjøres en kost-nyttevurdering mtp. anleggsfasen. Eventuell sprenging i nærheten av en elfenbenslav vil være veldig uønsket. Må se på hva som er gjennomførbart. Påpeker også at en eventuell levegg må avklares med andre fagmiljøer i fylkeskommunen. Drift og mulighet for å drifte en slik konstruksjon og trafiksikkerhet trekkes frem som aktuelle fagmiljøer som må uttale seg.

Etterskrift:

- *Funn er registrert i Artskart i etterkant av møtet.*
- *Biorehab Klepsland bekrefter at dalvrenge er funnet på to små steinblokker, og avstanden mellom disse er ca. 10 meter. Dette ble uteglemt under møtet, og i møtet ble det kommunisert at den kun var å finne på én steinblokk. Begge forekomstene er små (få kvadratcentimeter begge steder).*

Referat

Dato: 12.02.2026
Tid: 12.00 – 13.30
Referent: Susanne Schiager

Saksbehandler:
Vår dato:
Referanse

Fv.287 Nedre Eggedal – Kopseng - Avklaringsmøte ift. elfenbenslav og tiltak langs Fv. 287 - forberedelser til søknad om dispensasjon

Møtenr:	02
Til stede på Teams:	BfK: Hans Støvern, Christine Blixt Borge, Victor Jolsvay, Susanne Schiager Statsforvalteren: Even Tønnesen, Øystein Røsok Biorehab Klepsland: Jon Klepsland ViaNova: Asbjørn Hagen, Jon Erling Einarsen
Kopi til:	-

- Bfk m/konsulenter viser modell med planlagte tiltak i Ulaåsen. Det understrekes at det som planlegges i området er et minimumsalternativ, for å ivareta de naturverdier som finnes her.
- Aksept for at Bfk kan sende en fremtidig dispensasjonssøknad knyttet til elfenbenslav. Sfov understreker at vi må beskrive selve tiltaket, og hvilke avbøtende tiltak vi gjør i permanent fase og i anleggsfase. Dispensasjonssøknaden må utarbeides i samråd med relevant fagkompetanse, og det må gis en faglig vurdering av de foreslåtte avbøtende tiltakene. Bfk må vise hvilke vurderinger som er gjort, og også redegjøre for tidligere foreslåtte tiltak som er forkastet (levegg).
- Dispensasjonssøknader knyttet til fjerning av kantvegetasjon og tiltak i vassdrag vil være nødvendig som følge av planlagte tiltak, slik dette nå foreligger.
- Generelt er det enighet om at vi forholder oss til dataene som er registrert av Jon Klepsland, og at vi kan basere oss på de dataene vi har. Vi trenger ikke ytterligere registreringer knyttet til lavsamfunnene.
- Utstikkende stein ved Brurestein (vest for veien) – må ikke gjøre tiltak som forverrer stabiliteten til området. Elfenbenslav, og øvrige sjeldne laver, er ikke registrert direkte på denne steinen.
- Vedr. steiner sør for Ulaåsen vurderer Jon Klepsland disse som såpass eksponert at de kan flyttes. Kartleggingen har ikke vist forekomster her. BfK foreslår at disse kan flyttes innover i åsen, som et mulig fremtidig habitat, men at dette må avklares med geolog og grunneier.
- Bfk oversender notat vedr. rovfugler til Sfov.